

felicitatis tamen causa etiam ipsa eadem expetimus, ex his felices nos futuros existimantes. horum verò causa nullus felicitatem, neque omnino ob aliud quippiam expetit. Idem verò etiam è sufficientia videtur euenire, perfectum enim bonum esse sufficiens apparet. Sufficiens autem dicimus non ipsi soli qui vitam solitariam agit, sed parentibus, sed filiis, sed vxori, amicis denique ac ciuibus: quandoquidem homo ciuilis natura est. Horum tamen terminus aliquis statuendus est. nã si ad parentes, & nepotes & amicorum amicos hoc protenderimus, in infinitum res progredietur. Sed de hoc alias considerandum. Sufficiens verò id esse statuimus: quod si solum relinquatur, sufficientem atque expetibilem vitam, nulliusque rei indigam facit. Talem autem esse felicitatem ipsam existimamus. Quinetiam maximè omnium expetendam, si cum aliis non connumeretur: si verò connumeretur, perspicuum est eam vel cum minimo quoque ex bonis magis expetendam fore. siquidem bonorum supereminentia fit id, quod adiungitur, maius verò bonũ magis expetendum est. Itaque felicitas cum agendorum finis sit, perfectum quoddam ac sufficiens videtur. Sed fortasse si dicamus felicitatem optimum esse, concessum quoddam ab omnibus videtur: adhuc tamen desideratur, vt euidentius quid ea sit, exponamus.

CAPVT VI.

Fortasse verò hoc fieret, si hominis opus sumeretur. nam quemadmodum tibicini & statuario, aliisque artificibus, & denique omnibus, quorum opus aliquod & actio existit, in opere bonum ipsum, & id quod bene est, videtur consistere: ita homini quoque, si modò eius aliquod opus est, esse videretur. Vtrum igitur fabri & sutoris opera sunt aliqua, & actiones; hominis verò opus est nullum, sed natura homo otiosus est? An quemadmodum oculi, pedis, manus, & denique vniuscuiusque membri opus quoddam extat: sic etiã hominis præter omnia hæc opus quoddam statuere aliquis possit? Quidnam igitur hoc erit: nam viuere commune etiam eum plantis videtur: nunc verò proprium quoddã est, quod quæritur, vnde nutriendi augendiq. vita omnis separata est. Sequitur sentiendi vitas, sed ea quoq. cū equo & boue & omnib. demũ animalib. cõmunis videtur. Reliqua est igitur actiua quadã vita,

αὐτὴ κοινὴ καὶ ἴππῳ, καὶ βεῖ, καὶ παντὶ ζῴῳ. λέιπεται δὴ θεωρητικὴ τις τῶ λόγον ἔχοντος.

A ἀρετὴ μακάρα δὲ καὶ τῆς βυδαμμονίας χάρειν, διὰ τούτων ὑπολαμβάνοντες βυδαμμονίαν εἶναι. τὴν δὲ βυδαμμονίαν οὐδὲς ἀρετῆται τούτων χάρειν, οὐδ' ὅλας δὲ ἄλλο. φάνηται δὲ καὶ ἐν τῆς ἡσυχίας τὸ αὐτὸ συμβαίνειν. τὸ γὰρ τέλειον ἀγαθὸν, αὐταρκές ἐστὶ δικαίῃ. τὸ δὲ αὐταρκές λέγομεν, ἐν αὐτῷ κἀνὸν τῷ ζῶντι βίον μονάτιον, ἀλλὰ καὶ ἰσχυροῦσι, καὶ τέκνῳ, καὶ γυναικί, καὶ ὅλας τούτοις φίλοις, καὶ πολίταις: ἐπειδὴ φύσει πολιτικὸν ἀνθρώπος. τούτων δὲ λιπότερος ἕσθαι τις. ἐπιτεκνέοντα γὰρ ὅτι τῶν γονεῖς, καὶ τῶν ἀπογόνῳ, καὶ τῶν φίλων τῶν φίλοις, εἰς ἀπειρον ἀφείσιν. ἀλλὰ αὐτὸ μὲν εἰσὼδῶν ἐπιτεκνέον. τὸ δὲ αὐταρκές πῶς εἶναι, ὁ μονομήτρον, ἀρετῶν ποιεῖ τὸν βίον καὶ μακρὸν ἐνδεῆ. τοιοῦτον δὲ τῶν βυδαμμονίας οἰαμῶντα ἐστὶν. ἐπὶ δὲ πάντων ἀρετῶν αὐτῶν, μὴ σωματικῶν ἀρετῶν σωματικῶν ἀρετῶν δὲ, δὴλον ὅτι ἀρετῶν καὶ τῶν ἐλαχίστου τῶν ἀγαθῶν. ὑποχρῆ γὰρ ἀγαθῶν γίνεσθαι τὸ θεωρητικῶν ἀγαθῶν. ἀγαθῶν δὲ τὸ μείζον, ἀρετῶν αἰεὶ. τέλειον δὲ τὸ φάνηται καὶ αὐταρκές ἢ βυδαμμονία, [παίτων] τῶν θεωρητικῶν οὐσα τέλῃ.

Κεφάλαιον σ.

Aλλ' ἴστας, τῶν μὲν βυδαμμονίας τὰ ἀρετῶν λέγειν ὁμοιογενῆ τὴν φάνηται. ποιεῖται δὲ ἐπιτεκνέον τὸ ὅτι ἐπὶ λεχθῶν, τάχα δὲ γήματα ἀπὸ τῶν, εἰ ληφθεῖν τὸ ἔργον τῶ ἀνθρώπου. ὡσπερ γὰρ ἡλιότη, καὶ ἀγαλλομαποποιῶ, καὶ παντὶ τεχνίτη, καὶ ὅλας ἀνὸν ἔργον τὴ καὶ ἀφείσιν, εἰ τῶ ἔργῳ δικαίῃ τὸ ἀγαθὸν ἐστὶ καὶ τὸ δὲ οὕτω διέξειεν ἀπὸ καὶ ἀνθρώπων, εἰσὼν ὅτι τὴ ἔργον αὐτῶ. πότερον οὐκ, τέκτονι μὲν καὶ συντέρας ὅτιν ἔργα πῶνα καὶ ἀφείσιν ἀνθρώπου δὲ οὐδὲν ὅτιν, ἀλλ' ἀφείσιν πέφυκεν; ἢ καὶ ἀφείσιν ὁ φθάλμα καὶ χεῖρῶ, καὶ ποδῶ, καὶ ὅλας ἐκείνου τῶν μορίων, φάνηται τὴ ἔργον οὕτω καὶ [τῶ] ἀνθρώπου παρὰ πάσῃ ταύτῃ δὴν τις ἀφείσιν τὴ τὴ πῶν δὴ αὐτῶ ἀπὸ εἰν ποτέ; τὸ μὲν γὰρ ζῆν, καὶ ὅλας ἐστὶ φάνηται καὶ τοῖς φουτοῖς. ζητεῖται δὲ τὸ ἴδιον. ἀφείσιν ἀρετῶν τῶν θεωρητικῶν καὶ ἀφείσιν ζῶντι. ἐπιτεκνέον δὲ ἀφείσιν τὴ ἀπὸ εἰν φάνηται δὲ καὶ πῶντα